# T092 ATĐ 4 (47) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q96-Trí Uẩn-Luận về Học Chi

*Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)*

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 96

LUAÄN VEÀ HOÏC CHI (Phaàn 4)

Sau ñoù hoï ñaõ daãn kinh noùi veà Xaù-lôïi-töû, cuõng khoâng nhaát ñònh ngaên chaën veà nghóa sinh khôûi cuøng moät luùc, nghóa laø Xaù-lôïi-töû deã daøng bieát taâm nhaát ñònh tieán vaøo-rôøi a Giaùc chi, ñoái vôùi Giaùc chi nhaát ñònh tuøy taâm mong muoán maø coù theå töï taïi an truù. Ñaây laø döïa vaøo thôøi gian maø noùi tuøy yù töï taïi truù vaøo Giaùc chi, chöù khoâng noùi rieâng bieät khôûi leân töøng Giaùc chi moät theo thöù töï, cho neân khoâng thaønh chöùng cöù. Laïi nöõa, kinh aáy döïa vaøo Giaùc chi an truù thuoäc ba ñòa, cho neân noùi nhö theá cuõng khoâng traùi vôùi lyù. Nghóa laø ôû thôøi gian ñaàu ngaøy muoán truù vaøo Giaùc chi cuûa ñòa coù Taàm-coù Töù, thì seõ coù theå an truù; ôû thôøi gian giöõa ngaøy muoán truù vaøo Giaùc chi cuûa ñòa khoâng coù Taàm-chæ coù Töù, thì seõ coù theå an truù; vaøo thôøi gian cuoái ngaøy muoán truù vaøo Giaùc chi cuûa ñòa khoâng coù Taàm-khoâng coù Töù, thì seõ coù theå an truù, cho neân noùi nhö theá khoâng traùi vôùi cuøng luùc daáy khôûi. Laïi nöõa, kinh aáy döïa vaøo Giaùc chi truù trong ba caên töông öng maø noùi cuõng khoâng traùi vôùi lyù. Nghóa laø ôû thôøi gian ñaàu ngaøy muoán truù vaøo Giaùc chi töông öng vôùi Laïc caên, thì laäp töùc coù theå an truù; ôû thôøi gian giöõa ngaøy muoán truù vaøo Giaùc chi töông öng vôùi Hyû caên, thì laäp töùc coù theå an truù; ôû thôøi gian cuoái ngaøy muoán truù vaøo Giaùc chi töông öng vôùi Xaû caên, thì laäp töùc coù theå an truù, cho neân noùi nhö theá khoâng traùi vôùi cuøng luùc daáy khôûi. Laïi nöõa, kinh aáy döïa vaøo Giaùc chi truù trong ba Tam-ma-ñòa cuøng luùc sinh khôûi maø noùi cuõng khoâng traùi vôùi lyù. Nghóa laø ôû thôøi gian ñaàu ngaøy muoán truù trong Giaùc chi cuøng luùc sinh khôûi Tam-ma-ñòa khoâng, thì laäp töùc coù theå an truù; ôû thôøi gian giöõa ngaøy muoán truù trong Giaùc chi cuøng luùc snh khôûi Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän, thì laäp töùc coù theå an truù; ôû thôøi gian cuoái ngaøy muoán truù trong Giaùc chi cuøng luùc sinh khôûi Tam-ma-ñòa

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 96 801

Voâ töôùng, thì laä töùc coù theå an truù, cho neân noùi nhö theá khoâng traùi vôùi cuøng luùc daáy khôûi. Laïi nöõa, kinh aáy döïa vaøo Giaùc chi truù trong ba Trí cuøng luùc sinh khôûi maø noùi cuõng khoâng traùi vôùi lyù. Nghóa laø ôû thôøi gian ñaàu ngaøy muoán truù trong Giaùc chi cuøng luùc sinh khôûi Taän trí, thì laäp töùc coù theå an truù; ôû thôøi gian giöõa ngaøy muoán truù vaøo Giaùc chi cuøng luùc sinh khôûi Voâ sinh trí, thì laäp töùc coù theå an truù; vaøo thôøi gian cuoái ngaøy muoán truù trong Giaùc chi cuøng luùc sinh khôûi Chaùnh kieán-Chaùnh trí Voâ hoïc, thì laäp töùc coù theå an truù, cho neân noùi nhö theá khoâng traùi vôùi cuøng luùc daáy khôûi. Laïi nöõa, kinh aáy döïa vaøo Giaùc chi truù trong chín ñòa maø noùi cuõng khoâng traùi voái lyù. Nghóa laø ôû thôøi gian ñaàu ngaøy muoán truù trong Giaùc chi cuûa ba ñòa nhö Vò chí Ñònh..., thì laäp töùc coù theå an truù; ôû thôøi gian giöõa ngaøy muoán truù trong Giaùc chi cuûa ñòa thuoäc ba Tónh löï sau, thì laäp töùc coù theå an truù; vaøo thôøi gian cuoái ngaøy muoán truù trong Giaùc chi cuûa ñòa thuoäc ba Voâ saéc tröôùc, thì laäp töùc coù theå an truù, cho neân noùi nhö theá khoâng traùi vôùi cuøng luùc daáy khôûi. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Caän phaàn Tónh löï coù Hyû-khoâng coù Giôùi. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Caùc ñòa töø Tónh löï trung gian trôû leân coù Chaùnh tö duy. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Trong ñòa Voâ saéc cuõng coù theå coù Giôùi. Vì ngaên chaën caùc loaïi chaáp tröôùc laï luøng nhö vaäy, vaø ñeå hieån baøy veà chaùnh lyù, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Neáu döïa vaøo Vò chí Ñònh, luùc Nieäm giaùc chi hieän roõ ôû tröôùc maét, thì saùu Giaùc chi-chín Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Trong naøy, saùu Giaùc chi laø tröø ra Hyû giaùc chi, chín Ñaïo chi laø Chaùnh kieán-Chaùnh trí tuøy theo tröø ra moät loaïi, coøn laïi ñeàu coù ñuû. Caùch noùi naøy töùc laø ngaên chaën caän phaàn Tónh löï coù Hyû-khoâng coù Giôùi. Cuõng coù tuïng noùi: Neáu döïa vaøi Vò chí Ñònh coù Taàm-coù Töù, thì Nieäm giaùc chi hieän roõ ôû tröôùc maét. Tuy ñoái vôùi nghóa khoâng ích lôïi gì maø vì loaïi tröø cho neân noùi nhö vaäy. nhö nôi khaùc noùi: Döïa vaøo Vò chí laø noùi chung Tónh löï trung gian vaø Caän phaàn cuûa ñòa treân, ñeàu chöa ñeán nôi Ñònh caên baûn aáy, cho neân thieát laäp teân goïi Vò chí. Nay bôûi vì löôïc boû Tónh löï trung gian vaø Caän phaàn cuûa ñòa treân, cho neân noùi neáu döïa vaøo Vò chí Ñònh coù Taàm-coù Töù. Ñaây laø hieån baøy chæ döïa vaøo Vò chí Ñònh tröôùc Tónh löï thöù nhaát maø Nieäm giaùc chi hieän roõ ôû tröôùc maét. Neáu döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát, luùc Nieäm giaùc chi hieän roõ ôû tröôùc maét, thì baûy Giaùc chi- taùm Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, baûy Giaùc chi-chín Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Trong naøy, chín Ñaïo thì noùi nhö tröôùc, coøn laïi ñeàu coù ñuû.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 96 802

Neáu döïa vaøo Tónh löï trung gian, luùc Nieäm giaùc chi hieän roõ ôû tröôùc maét, thì saùu Giaùc chi-baûy Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, saùu Giaùc chi-taùm Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Döïa vaøo Tónh löï thöù ba-thöù tö cuõng nhö vaäy. Trong naøy, saùu Giaùc chi laø tröø ra Hyû giaùc chi, baûy Ñaïo chi Hoïc laø tröø ra Chaùnh tö duy, taùm Ñaïo chi Voâ hoïc laø tröø ra Hyû giaùc chi, baûy Ñaïo chi Hoïc laø tröø ra Chaùnh tö duy, taùm Ñaïo chi Voâ hoïc laø tröø ra Chaùnh tö duy vaø

Chaùnh kieán-Chaùnh trí tuøy theo moät loaïi. Caùch noùi naøy ñaõ ngaên chaën caùi chaáp veà ñòa treân cuõng coù Chaùnh tö duy. Neáu döïa vaøo Tónh löï thöù hai, luùc Nieäm giaùc chi hieän roõ ôû tröôùc maét, thì baûy Giaùc chi-baûy Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, baûy Giaùc chi-taùm Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét ñòa naøy coù Hyû-khoâng coù Chaùnh tö duy, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Neáu döïa vaøo Ñònh Voâ saéc, luùc Nieäm giaùc chi hieän roõ ôû tröôùc maét, thì saùu Giaùc chi-boán Ñaïo chi hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, saùu Giaùc chi- naêm Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Trong naøy, saùu Giaùc chi laø tröø ra Hyû giaùc chi, boán Ñaïo chi Hoïc laø tröø ra Chaùnh tö duy vaø Chaùnh ngöõ-nghieäp-maïng, naêm Ñaïo chi Voâ hoïc töùc laø tröø ra boán loaïi tröôùc vaø Chaùnh kieán-Chaùnh trí tuøy theo moät loaïi. Caùch noùi naøy ñaõ ngaên chaën caùi chaáp veà trong Ñònh Voâ saéc cuõng coù Giôùi. Traïch phaùp-Tinh tieán-Khinh an-Ñònh-Xaû giaùc chi, Chaùnh kieán- Chaùnh caàn-Chaùnh nieäm-Chaùnh ñònh ñaïo chi, cuõng nhö vaäy; ñeàu goàm chung taát caû caùc ñòa gioáng nhö Nieäm giaùc chi. Ñaây chính laø noùi chung, coù ñieåm sai bieät laø neáu Chaùnh kieán Ñaïo chi hieän roõ ôû tröôùc maét thì nhaát ñònh tröø ra Chaùnh trí. Neáu döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát, luùc Hyû giaùc chi hieän roõ ôû tröôùc maét, thì baûy Giaùc chi-taùm Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, baûy Giaùc chi-chín Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Trong naøy, chín Ñaïo chi laø Chaùnh kieán-Chaùnh trí tuøy theo tröø ra moät loaïi, coøn laïi ñeàu coù ñuû. Neáu döïa vaøo Tónh löï thöù hai, luùc Hyû giaùc chi hieän roõ ôû tröôùc maét, thì baûy Giaùc chi-baûy Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, baûy Giaùc chi-taùm Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Trong naøy, baûy Ñaïo chi Hoïc laø tröø ra Chaùnh tö duy, taùm Ñaïo chi Voâ hoïc laø tröø ra Chaùnh tö duy vaø Chaùnh kieán-Chaùnh trí tuøy theo moät loaïi. Hoûi: Taïi sao ñòa Caän phaàn khoâng coù Hyû giaùc chi? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø ruoäng ñaát-ñoà ñöïng. Laïi nöõa, caùc ñòa caän phaàn ñaõ lìa nhieãm cuûa ñòa döôùi vaø chöa lìa nhieãm cuûa ñòa döôùi ñeàu ñöôïc hieän roõ tröôùc maét, chöa hieám laï laém cho neân khoâng sinh ra Hyû; nhö luùc ngöôøi bò troùi chaët vaø côûi ra maø coù ñöôïc ñieàu toát ñeïp, taâm ñoái vôùi ñieàu



naøy khoâng laáy laøm kyø laï, cho neân khoâng sinh loøng vui möøng. Laïi nöõa, neáu ñòa Caän phaàn cuõng coù Hyû, thì cuøng vôùi ñòa Caên baûn seõ khoâng coù sai bieät. Laïi nöõa, neáu ñòa Caän phaàn cuõng coù Hyû, thì seõ say ñaém vôùi Hyû naøy chöù khoâng mong caàu ñòa Caên baûn; neáu nhö vaäy thì seõ ngaên ngaïi söï lìa nhieãm cuûa ñòa döôùi, nhö ngöôøi giöõa ñöôøng ñi coù ñieàu laøm cho say ñaém, ñoái vôùi choã ñaõ höôùng veà khoâng theå naøo mau choùng ñeán ñöôïc. Vì vaäy caùc ñòa Caän phaàn khoâng coù Hyû giaùc chi. Neáu döïa vaøo Vò chí Ñònh, luùc Chaùnh tö duy hieän roõ ôû tröôùc maét, thì saùu Giaùc chi taùm Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, saùu Giaùc chi-chín Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Trong naøy, saùu Giaùc chi laø tröø ra Hyû giaùc chi, chín Ñaïo chi laø Chaùnh kieán-Chaùnh trí tuøy theo tröø ra moät loaïi, coøn laïi ñeàu coù ñuû. Neáu döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát, luùc Chaùnh tö duy hieän roõ ôû tröôùc maét, thì baûy Giaùc

chi-taùm Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, baûy Giaùc chi-chín Ñaïo chi Voâ Hoïc hieän roõ ôû maét. Trong naøy, chín Ñaïo chi Voâ hoïc thì nhö tröôùc neân bieát. Hoûi: Vì sao ñòa treân khoâng coù Chaùnh tö duy? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø ruoäng ñaát-ñoà ñöïng. Laïi nöõa, vì ñoái trò tìm kieám mong caàu ñòa treân, neáu trong ñòa treân cuõng coù tìm kieám, thì seõ khoâng mong caàu phaùt khôûi gia haïnh thuø thaéng. Laïi nöõa, neáu phaùp cuûa ñòa döôùi maø ñòa treân ñeàu coù, vaäy thì seõ khoâng coù phaùp dieät boû daàn daàn; neáu khoâng coù phaùp dieät boû daàn daàn thì seõ khoâng coù phaùp dieät boû cuoái cuøng; neáu khoâng coù phaùp dieät boû cuoái cuøng thì seõ khoâng coù giaûi thoaùt- xuaát ly vaø Nieát-baøn. Ñöøng phaùt sinh sai laàm naøy! Vì theá cho neân ñòa treân khoâng coù Chaùnh tö duy. Laïi nöõa, Chaùnh tö duy thuoäc veà thoâ maø ñòa treân laø vi teá. Laïi nöõa, Chaùnh tö duy laø töôùng tìm kieám, ñòa treân khoâng coù tìm kieám cho neân ôû ñoù khoâng coù Chaùnh tö duy. Laïi nöõa, neáu trong ñòa co bieåu nghieäp cuûa thaân-ngöõ, vaø trong naêm thöùc tuøy theo moät loaïi, thì coù theå ôû ñòa naøy coù Chaùnh tö duy; trong ñòa treân khoâng coù bieåu nghieäp cuûa thaân ngöõ, vaø naêm thöùc thaân cho neân ôû ñoù khoâng coù Chaùnh tö duy. Neáu döïa vaøo Vò chí Ñònh, luùc Chaùnh ngöõ hieän roõ ôû tröôùc maét, thì saùu Giaùc chi-taùm Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû maét, saùu Giaùc chi-chín ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Trong naøy, saùu Giaùc chi laø tröø ra Hyû giaùc chi, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Neáu döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát, luùc Chaùnh ngöõ hieän roï ôû tröôùc maét, thì baûy Giaùc chi-taùm Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Trong naøy, chín Ñaïo chi Voâ hoïc thì nhö tröôùc neân bieát. Neáu döïa vaøo Tónh löï trung gian, luùc Chaùnh ngöõ hieän roõ ôû tröôùc



maét, thì saùu Giaùc chi-baûy Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, saùu Giaùc chi-taùm Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Döïa vaøo Tónh löï thöù ba-thöù tö cuõng nhö vaäy. trong naøy, saùu Giaùc chi laø tröø ra Hyû giaùc chi, baûy Ñaïo chi Hoïc laø tröø ra Chaùnh tö duy, taùm Ñaïo chi Voâ hoïc laø tröø ra Chaùnh tö duy vaø Chaùnh kieán-Chaùnh trí tuøy theo moät loaïi. Neáu döïa vaøo Tónh löï thöù hai, luùc Chaùnh ngöõ hieän roõ ôû tröôùc maét, thì baûy Giaùc chi baûy Ñaïo chi Hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét, baûy Giaùc chi-taùm Ñaïo chi Voâ hoïc hieän roõ ôû tröôùc maét. Trong naøy, baûy Ñaïo chi Hoïc-taùm Ñaïo chi Voâ hoïc ñeàu noùi nhö tröôùc. Chaùnh nghieäp vaø Chaùnh maïng cuõng nhö vaäy, bôûi vì ñeàu chæ coù ôû saùu ñòa. Hoûi: Vì sao Voâ saéc khoâng coù ba loaïi Giôùi nhö Chaùnh ngöõ...? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø ruoäng ñaát-ñoà ñöïng. Laïi nöõa, Giôùi laø moät phaàn saéc, Voâ saéc khoâng coù saéc cho neân ôû ñoù khoâng coù Giôùi. Laïi nöõa, Giôùi laø do Ñaïi chuûng maø taïo ra, Voâ saéc khoâng coù Ñaïi chuûng cho neân cuõng khoâng coù Giôùi. Hoûi: Ñaõ khoâng coù Ñaïi chuûng voâ laäu, cuõng seõ khoâng coù Giôùi voâ laäu chaêng? Ñaùp: Giôùi do Ñaïi chuûng maø ñöôïc taïo thaønh, saéc khoâng do Ñaïi chuûng maø thaønh, voâ laäu chæ do söùc maïnh cuûa taâm taïo thaønh voâ laäu. Laïi nöõa, chaùn ngaùn lo sôï caùc saéc maøtieán vaøo Ñònh Voâ saéc, Giôùi laø saéc cho neân trong ñòa aáy khoâng coù. Laïi nöõa, neáu Ñònh Voâ saéc vaãn coøn coù saéc, thì seõ khoâng coù phaùp dieät boû daàn daàn, cho ñeán noùi roäng ra, vì vaäy ôû ñoù

khoâng coù Giôùi. Laïi nöõa, ñoái trò aùc giôùi cho neân coù thieän giôùi, Ñònh cuûa coõi Voâ saéc khoâng theå naøo ñoái trò caùc phaùp thuoäc aùc giôùi, cho neân khoâng coù thieän giôùi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caùc phaùp thuoäc aùc giôùi chæ coù ôû coõi Duïc, Voâ saéc ñoái vôùi Duïc chæ coù ñuû boán loaïi caùch xa cho neân khoâng theå naøo ñoái trò ñöôïc. Theá naøo laø boán loaïi caùch xa? Ñoù laø: 1. Caùch xa sôû duyeân. 2. Caùch xa sôû y. 3. Caùch xa haønh töôùng. 4. Caùch xa ñoái trò. Vì vaäy, Ñònh Voâ saéc khoâng coù ba loaïi chi thuoäc Giôùi nhö Chaùnh ngöõ ... Coù ba möôi baûy phaùp phaàn Boà-ñeà, ñoù laø boán Nieäm truù, boán Chaùnh thaéng, boán Thaàn tuùc, naêm Caên, naêm Löïc, baûy Giaùc chi, taùm Ñaïo chi. Ñöùc Theá Toân tuy noùi phaùp phaàn Boà-ñeà maø khoâng noùi laø ba möôi baûy loaïi, chæ noùi baûy Giaùc chi goïi laø phaùp phaàn Boà-ñeà. Taïi sao bieát nhö vaäy? bôûi vì laáy kinh laøm Löôïng. Nghóa laø trong kinh noùi: “Coù moät Tyø-kheo ñi



ñeán nôi Ñöùc Phaät, ñaàu laïy saùt hai chaân roài luøi laïi ñöùng veà moät beân maø thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Nhö Ñöùc Theá Toân noùi baûy Giaùc chi thì caùi gì laø baûy Giaùc chi? Ñöùc Theá Toân noùi cho bieát raèng: Töùc laø baûy loaïi phaùp phaàn Boà-ñeà goïi laø baûy Giaùc chi.” Hoûi: Phaùp phaàn Boà-ñeà coù ba möôi baûy loaïi, vì sao Ñöùc Theá Toân chæ noùi baûy Giaùc chi goïi laø phaùp phaàn Boà-ñeà? Ñaùp: Ñöùc Phaät thuaän theo Tyø-kheo ñaõ hoûi maø traû lôøi, Tyø-kheo chæ hoûi veà baûy Giaùc chi, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi laø baûy phaùp phaàn Boà-ñeà; neáu Tyø-kheo aáy hoûi veà boán Nieäm truù cho ñeán neáu hoûi veà taùm Ñaïo chi, thì Ñöùc Phaät cuõng thuaän theo Tyø-kheo aáy ñaõ hoûi maø traû lôøi töøng loaïi moät. Laïi nöõa, trong kinh aáy chæ noùi ñeán phaùp phaàn Boà-ñeà voâ laäu, chæ rieâng baûy Giaùc chi luoân luoân laø voâ laäu, cho neân chæ noùi ñeán baûy Giaùc chi, coøn laïi goàm chung höõu laäu cho neân kinh aáy khoâng noùi. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Trong kinh khaùc cuõng noùi ñaày ñuû laø coù ba möôi baûy loaïi phaùp phaàn Boà-ñeà, thôøi gian ñaõ laâu xa cho neân kinh aáy dieät maát khoâng coøn. Vì sao bieát nhö vaäy? Bôûi vì nhö Toân giaû Ñaït- lai-ñaït-ña kia ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Ñöùc Theá Toân coù luùc noùi moät Ñaïo chi, coù luùc noùi hai, cho ñeán coù luùc noùi ba möôi baûy, töùc laø ba möôi baûy phaùp phaàn Boà-ñeà. Nhö thí duï veà caùn rìu, trong kinh noùi: ÔÛ trong ba möôi baûy phaùp tu ñaïo, neáu chæ choïn laáy phaùp quyeát ñònh, thì neân noùi laø baûy loaïi phaùp tu ñaïo, ñoù laø baûy Giaùc chi, bôûi vì chæ rieâng voâ laäu. Neáu chæ choïn phaùp khoâng quyeát ñònh, thì neân noùi ñeán phaùp tu ñaïo cuûa saùu phaàn vò coøn laïi, ñoù laø boán nieäm truù cho ñeán taùm Ñaïo chi, bôûi vì goàm chung höõu laäu vaø voâ laäu. Neáu choïn laáy taát caû phaùp quyeát ñònh vaø khoâng quyeát ñònh, thì neân noùi laø ba möôi baûy loaïi phaùp tu ñaïo, ñoù laø saùu phaàn vò tröôùc vaø baûy Giaùc chi. Vì vaäy ba möôi baûy phaùp phaàn Boà-ñeà, cuõng laø kinh maø Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi.” Hoûi: Phaùp phaàn Boà-ñeà thì teân goïi coù ba möôi baûy loaïi, Theå thaät söï coù maáy loaïi? Ñaùp: Theå thaät söï cuûa phaùp naøy coù möôøi moät hoaëc laø möôøi hai. Neáu ñem taát caû thaâu nhieáp vaøo Giaùc chi thì töùc laø baûy Giaùc chi, teân goïi ñaõ coù baûy thì theå thaät söï cuõng laø baûy. Tín-Chaùnh tö duy ñeàu chæ

coù moät loaïi. Chaùnh ngöõ-nghieäp-maïng, coù luùc noùi laø hai, bôûi vì Chaùnh maïng töùc laø Chaùnh ngöõ-nghieäp; coù luùc noùi laø ba, bôûi vì ngoaøi Chaùnh ngöõ-nghieäp coøn coù chaùnh maïng. Neáu noùi laø hai thì chæ coù möôøi moät, neáu noùi laø ba thì coù möôøi hai. Nguyeân côù theá naøo? Ñoù laø bôûi vì boán Nieäm truù-Tueä caên- Tueä löïc-Chaùnh kieán, thaâu nhieáp vaøo Traïch phaùp Giaùc chi; boán Chaùnh thaéng-Tinh tieán caên-Tinh tieán löïc-Chaùnh caàn, thaâu nhieáp vaøo Tinh tieán

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 96 806

Giaùc chi; boán Thaàn tuùc-Ñònh caên-Ñònh löïc-Chaùnh ñònh, thaâu nhieáp vaøo ÑÒnh giaùc chi; Nieäm caên-Nieäm löïc-Chaùnh nieäm, thaâu nhieáp vaøo Nieäm giaùc chi; Tín caên-Tín löïc goäp laïi laøm Tín. Neáu ñem taát caû thaâu nhieáp vaøo Ñaïo chi thì töùc laø taùm Ñaïo chi, teân goïi tuy coù taùm maø Theå thaät söï thì khoâng nhaát ñònh. Neáu noùi Chaùnh maïng töùc laø Chaùnh ngöï-nghieäp, thì Theå thaät söï chæ coù baûy; neáu noùi Chaùnh maïng khoâng phaûi laø Chaùnh ngöõ-nghieäp, thì Theå thaät söï coù taùm. Laïi coù boán phaùp Tín-Hyû-Khinh an-xaû, cho neân cuõng laø möôøi moät, hoaëc laø coù möôøi hai. Nguyeân côù theá naøo? Ñoù laø bôûi vì boán nieäm truù-Tueä caên- Tueä löïc-Traïch phaùp giaùc chi, thaâu nhieáp vaøo Chaùnh kieán; boán Chaùnh thaéng-Tinh tieán caên-Tinh tieán löïc-Tinh tieán Giaùc chi, thaâu nhieáp vaøo Chaùnh caàn; boán Thaàn tuùc-Ñònh caên-Ñònh löïc-Ñònh giaùc chi, thaâu nhieáp vaøo Chaùnh ñònh; Nieäm caên-Nieäm löïc-Nieäm giaùc chi, thaâu nhieáp vaøo Chaùnh nieäm; Tín caên-Tín löïc hôïp laïi laøm Tín. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Chaùnh ngöõ-nghieäp-maïng bôûi vì töï taùnh laø Giôùi, cho neân hôïp laïi laøm moät. Hoaëc laø noùi nhö vaäy: Phaùp phaàn Boà-ñeà thì teân goïi coù ba möôi baûy loaïi, Theå thaät söï chæ coù möôøi. Nhö teân goïi vaø thaät theå nhö vaäy; teân goïi thi thieát;-Theå thi thieát, teân goïi khaùc töôùng-Theå khaùc töôùng, teân goïi khaùc taùnh-Theå khaùc taùnh, teân goïi sai bieät-Theå sai bieät, teân goïi phaân bieät-Theå phaân bieät, teân goïi laø Giaùc-Theå laø giaùc, neân bieát cuõng nhö vaäy. Nhö vaäy goïi laø töï taùnh cuûa phaùp phaàn Boà-ñeà, töï Theå cuûa ngaõ- vaät, boån taùnh cuûa töôùng phaàn. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nguyeân côù nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Vì sao goïi laø phaùp phaàn Boà-ñeà, phaùp phaàn Boà-ñeà laø nghóa gì? Ñaùp: Taän trí-Voâ sinh trí noùi teân goïi laø Boà-ñeà, bôûi vì ñaõ hoaøn toaøn giaùc ngoä veà boán Thaùnh ñeá. Neáu phaùp tuøy thuaän vôùi theá duïng taêng thöôïng cuûa söï giaùc ngoä hoaøn toaøn naøy, thì trong naøy noùi laø phaùp phaàn Boà-ñeà. Ñaõ giaûi thích veà teân goïi chung, nguyeân côù cuûa moãi moät loaïi nay caàn phaûi giaûi thích rieâng bieät. Hoûi: Vì sao goïi laø Nieäm trí cho ñeán Ñaïo chi? Ñaùp: Nhôø vaøo theá löïc cuûa Nieäm phaân tích loaïi boû töï theå, cho neân goïi laø Nieäm truù; töï Theå töùc laø naêm uaån höõu laäu, caàn phaûi nhôø vaøo Nieäm truù maø phaân tích loaïi boû noù. ÔÛ trong söï ñích thöïc giöõ gìn vaø thuùc ñaåy thaân-ngöõ-yù thì phaùp naøy laø thuø thaéng nhaát, cho neân goïi laø Chaùnh thaéng, hoaëc goïi laø Chaùnh ñoaïn. Vaøo luùc ñang tu taäp phaùp tu veà ñoaïn, coù naêng löïc heát löôøi nhaùc ueå oaûi, cho neân goïi laø Chaùnh ñoaïn. Coù theå laøm nôi

nöông töïa cuûa coâng ñöùc thaàn dieäu, cho neân goïi laø Thaàn tuùc. Theá duïng taêng maïnh cho neân goïi laø Caên. Khoù coù theå keàm haõm khuaát phuïc, cho neân goïi laø Löïc. Giuùp ñôõ söï giaùc ngoä ñuùng nhö thaät, cho neân goïi laø Giaùc chi. Giuùp ñôõ höôùng veà söï mong caàu chính ñaùng, cho neân goïi laø Ñaïo chi. Hoûi: Noùi Giaùc chi aáy laø nghóa gì vaäy? vì coù theå giaùc ngoä cho neân goïi laø Giaùc chi, hay vì caønh nhaùnh cuûa giaùc chi cho neân goïi laø Giaùc chi? Neáu nhö coù theå giaùc ngoä cho neân goïi laø Giaùc chi, thì leõ ra moät ñuùng maø saùu khoâng ñuùng; neáu nhö caønh nhaùnh cuûa giaùc ngoä cho neân goïi laø Giaùc chi, thì leõ ra saùu ñuùng maø moät khoâng ñuùng. Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Phaùp naøy coù theå giaùc ngoä cho neân goïi laø Giaùc chi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì leõ ra moät ñuùng maø saùu khoâng ñuùng? Ñaùp: Saùu laø thaønh phaàn cuûa giaùc luoân luoân tuøy thuaän vôùi giaùc, thuaän theo hôn haún maø noùi cho neân cuõng goïi laø Giaùc chi. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø caønh nhaùnh cuûa giaùc ngoä cho neân goïi laø Giaùc chi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì leõ ra saùu ñuùng maø moät khoâng ñuùng? Ñaùp: Traïch phaùp laø gaíc cuõng laø Giaùc chi, saùu phaùp coøn laïi laø Giaùc chi maø khoâng phaûi laø giaùc; nhö Chaùnh kieán laø ñaïo cuõng laø Ñaïo chi, baûy phaùp coøn laïi laø Ñaïo chi maø khoâng laø ñaoâ; taâm moät caûnh vôùi taùnh laø Tónh löï cuõng laø chi thuoäc Tónh löï, nhöõng loaïi coøn laïi laø chi thuoäc Tónh löï maø khoâng phaûi laø Tónh löï; töø boû aên khoâng ñuùng luùc laø Trai cuõng laø chi thuoäc Trai, nhöõng loaïi coøn laïi laø chi thuoäc Trai maø khoâng phaûi laø Trai. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Noùi Ñaïo chi aáy laø nghóa gì vaäy? Vì coù theå caàu mong höôùng ñeán cho neân goïi laø Ñaïo chi, hay vì phaàn nhaùnh cuûa Ñaïo cho neân goïi laø Ñaïo chi? Neáu coù theå caàu mong höôùng ñeán cho neân goïi laø Ñaïo chi, thì leõ ra moät ñuùng maø baûy khoâng ñuùng; neáu nhö phaàn nhaùnh cuûa Ñaïo cho neân goïi laø Ñaïo chi, thì leõ ra baûy ñuùng maø moät khoâng ñuùng. Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Phaùp naøy coù theå caàu mong höôùng ñeán cho neân goïi laø Ñaïo chi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì leõ ra moät ñuùng maø baûy khoâng ñuùng? Ñaùp: Baûy laø thaønh phaàn cuûa Ñaïo luoân luoân tuøy thuaän vôùi Ñaïo, thuaän theo hôn haún maø noùi cho neân cuõng goïi laø Ñaïo chi. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø phaàn nhaùnh cuûa Ñaïo cho neân goïi laø Ñaïo chi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì leõ ra baûy ñuùng maø moät khoâng ñuùng? Ñaùp: Chaùnh kieán laø Ñaïo cuõng laø Ñaïo chi, baûy phaùp coøn laïi laø Ñaïo chi maø khoâng phaûi laø Ñaïo; nhö Traïch phaùp laø Giaùc maø cuõng laø Giaùc chi,



saùu phaùp coøn laïi laø Giaùc chi maø khoâng phaûi laø Giaùc. Coøn laïi noùi nhö tröôùc. Ñaõ noùi veà phaùp phaàn Boà-ñeà, nguyeân côù theo thöù töï nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Vì sao tröôùc heát noùi veà boán Nieäm truù, cho ñeán cuoái cuøng noùi veà taùm Ñaïo chi? Ñaùp: bôûi vì phaùp tuøy thuaän vôùi caên töø kheùo leùo theo thöù töï. Laïi nöõa, bôûi vì phaùp tuøy thuaän ngöôøi noùi-ngöôøi tieáp thu deã daøng theo thöù töï. Laïi nöõa, boán Nieäm truù töø ñòa baét ñaàu tu taäp cho ñeán Taän

trí-Voâ sinh trí, theá duïng luoân luoân hôn haún, cho neân noùi ñeán tröôùc tieân; boán Chaùnh thaéng töø Noaõn cho ñeán Taän trí-Voâ sinh trí, theá duïng luoân luoân hôn haún, cho neân noùi tieoá sau; naêm Caên töø Nhaãn cho ñeán Taän trí-Voâ sinh trí, theá duïng luoân luoân hôn haún, cho neân noùi tieáp sau; taùm Ñaïo chi hôn haún trong Kieán ñaïo, baûy Giaùc chi hôn haún trong Tu ñaïo. Hoûi: Vì sao taùm Ñaïo chi hôn haún trong Kieán ñaïo, baûy Giaùc chi hôn haún trong Tu ñaïo? Ñaùp: Nghóa caàu mong höôùng veà laø nghóa cuûa Ñaïo chi, Kieán ñaïo nhanh choùng khoâng vöôït qua taâm mong moûi, thuaän theo nghóa caàu mong höôùng veà cho neân taùm Ñaïo chi hôn haún trong Kieán ñaïo; nghóa giaùc ngoä laø nghóa cuûa Giaùc chi, chín phaåm Tu ñaïo thöôøng xuyeân giaùc ngoä, thuaän theo nghóa giaùc ngoä cho neân baûy Giaùc chi hôn haún trong Tu ñaïo. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao tröôùc laø noùi ñeán baûy Giaùc chi, sau môùi noùi ñeán taùm Ñaïo chi? Ñaùp: bôûi vì phaùp tuøy thuaän vôùi vaên töø kheùo leùo theo thöù töï. Laïi nöõa, bôûi vì phaùp tuøy thuaän ngöôøi noùi-ngöôøi tieáp thu deã daøng theo thöù töï. Laïi nöõa, bôûi vì phaùp tuøy thuaän vôùi soá taêng theo thöù töï, ñoù laø tröôùc heát noùi boán, tieáp sau noùi naêm, tieáp sau noùi baûy, cuoái cuøng noùi taùm. Laïi nöõa, bôûi vì baøy phaùp thanh tònh daàn daàn taêng leân, ñoù laø tröôùc heát tu boán, tieáp theo tu naêm, tieáp theo tu baûy, sau cuøng tu taùm. Coù Sö khaùc noùi: Nhöõng ngöôøi tu haønh, tröôùc heát do Nieäm truù ñoái vôùi caùc caûnh nhö thaân..., bieát roõ raøng nhö thaät veà töï töôùng-coïng töôùng, loaïi boû ngu muoäi veà töï töôùng vaø ngu muoäi veà sôû duyeân, daãn daét phaùt khôûi caùc phaùp thieän, nhö ngöôøi coù maét daãn ñöôøng cho ngöôøi muø, vì vaäy ñaàu tieân noùi ñeán boán Nieäm truù. Do söùc maïnh cuûa Nieäm truù bieát roõ raøng veà caûnh roài, ñoái vôùi söï tu taäp vaø ñoaïn töø, coù naêng löïc phaùt khôûi Chaùnh caàn, cho neân thöù hai laø noùi ñeán boán Chaùnh thaéng. Do söùc maïnh cuûa Chaùnh thaéng laøm cho trong söï noái tieáp nhau, sai laàm thì giaûm bôùt maø coâng ñöùc taêng theâm, ñoái vôùi phaùp Ñònh thuø thaéng coù naêng löïc ñích thöïc



tu taäp, cho neân thöù ba laø noùi ñeán boán Thaàn tuùc. Do söùc maïnh cuûa Thaàn tuùc laøm cho naêm caên nhö Tín... laøm duyeân taêng thöôïng cho phaùp xuaát theá, cho neân thöù tö laø noùi ñeán naêm Caên. Nghóa veà Caên ñaõ thaønh töïu coù theå daãn ñeán neõo aùc, phieàn naõo aùc nghieäp khoâng theå naøo laøm cho khuaát phuïc, cho neân thöù naêm laø noùi ñeán naêm Löïc. Nghóa veà Löïc ñaõ thaønh töïu coù theå hieåu bieát ñuùng nhö thaät veà caûnh cuûa boán Thaùnh ñeá, khoâng coù gì do döï, cho neân thöù saùu laø noùi ñeán baûy Giaùc chi. Ñaõ hieåu bieát ñuùng nhö thaät veà boán Thaùnh ñeá roài, chaùn ngaùn maø rôøi boû sinh töû, vui möøng höôùng veà Nieát-baøn, cho neân thöù baøy laø noùi ñeán taùm Ñaïo chi. Lôøi bình: Neân bieát trong naøy caùch noùi tröôùc laø hôn haún, bôûi vì phaàn vò Tu ñaïo gaàn beân caïnh Boà-ñeà, thuaän vôùi nghóa cuûa Giaùc hôn haún cho neân noùi laø Giaùc chi. Vaû laïi, chín phaåm-chín ñòa thuoäc phaàn vò Tu ñaïo, thöôøng xuyeân coù naêng löïc giaùc ngoä hôn haún Giaùc chi. Nhö vaäy ñaõ noùi toång quaùt veà thöù töï baûy phaàn vò cuûa phaùp phaàn Boà- ñeà, nay seõ noùi rieâng bieät veà thöù töï hai

phaàn vò Giaùc chi vaø Ñaïo chi. Hoûi: Vì sao trong baûy Giaùc chi thì tröôùc tieân noùi ñeán Nieäm giaùc chi, cho ñeán cuoái cuøng noùi veà Xaû giaùc chi? Ñaùp: Bôûi vì phaùp tuøy thuaän vôùi caên töø kheùo leùo theo thöù töï. Laïi nöõa, bôûi vì phaùp tuøy thuaän ngöôøi noùi-ngöôøi tieáp thu deã daøng theo thöù töï. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Ngöôøi ñaõ thaáy Ñeá, nhôù laïi söï vieäc ñaõ hieän quaùn ôû thôøi gian tröôùc maø laøm haøng ñaàu, tu taäp giaùc chi laøm cho daàn daàn troïn veïn ñaày ñuû." Nhö trong kinh noùi: "Ngöôøi aáy ñoái vôùi phaùp naøy giöõ chaët nieäm tö duy khieán cho khoâng sai laïc meâ laàm, khôûi leân Nieäm giaùc chi tu taäp laøm cho ñaày ñuû troïn veïn. Nieäm ñaày ñuû troïn veïn roài ñoái vôùi phaùp choïn löïa-suy tính ñaén ño-quaùn saùt, khôûi leân Traïch phaùp giaùc chi tu taäp laøm cho ñaày ñuû troïn veïn. Traïch phaùp ñaày ñuû troïn veïn roài, phaùt khôûi thöôøng xuyeân tinh tieán, taâm khoâng lui suït rôøi boû, khôûi leân Tinh tieán giaùc chi tu taäp laøm cho ñaày ñuû troïn veïn. Tinh tieán ñaày ñuû troïn veïn roài, phaùt sinh nieàm vui thuø thaéng, taâm khoâng nhieãm theo, khôûi leân Hyû giaùc chi tu taäp laøm cho ñaày ñuû troïn veïn, Hyû ñaày ñuû troïn veïn roài, thaân taâm thö thaùi lìa boû hoân traàm, khôûi leân Khinh an giaùc chi tu taäp laøm cho ñaày ñuû troïn veïn. Khinh an ñaày ñuû troïn veïn roài, thaân taâm vui söôùng ñaït ñöôïc tam-ma-ñòa, khôûi leân Ñònh giaùc chi tu taäp laøm cho ñaày ñuû troïn veïn. Ñònh ñaày ñuû troïn veïn roài, xa lìa tham lam-lo buoàn, taâm lieàn truù vaøo xaû boû, khôûi leân Xaû giaùc chi tu taäp laøm cho ñaày ñuû troïn veïn." Do ñoù, baûy Giaùc chi theo thöù töï nhö vaäy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 96 810

Hoûi: Vì sao trong taùm Ñaïo chi tröôùc tieân noùi ñeán chi Chaùnh kieán, cho ñeán cuoái cuøng noùi veà chi Chaùnh ñònh? Ñaùp: Bôûi vì phaùp tuøy thuaän vôùi vaên töø kheùo leùo thöù töï. Laïi nöõa, bôûi vì phaùp tuøy thuaän ngöôøi noùi-ngöôøi tieáp thu deã daøng theo thöù töï. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Ngöôøi caàu mong thaáy Ñeá ñoái vôùi söï hieän quaùn thì Chaùnh kieán laøm ñaàu tieân, tu taäp Ñaïo chi laøm cho daàn daàn ñaày ñuû troïn veïn." Nhö trong kinh noùi: "Do Chaùnh kieán cho neân khôûi leân Chaùnh tö duy, do Chaùnh tö duy cho neân coù ñöôïc Chaùnh ngöõ, do Chaùnh ngöõ cho neân laïi coù ñöôïc Chaùnh nghieäp, do Chaùnh nghieäp cho neân laïi coù ñöôïc Chaùnh maïng, do Chaùnh maïng cho neân phaùt khôûi Chaùnh caàn, do Chaùnh caàn cho neân lieàn daáy khôûi Chaùnh nieäm, do Chaùnh nieäm cho neân coù naêng löïc daáy khôûi Chaùnh ñònh." Do ñoù, taùm Ñaïo chi theo thöù töï nhö vaäy. Ñaõ noùi veà thöù töï, ñòa sôû y nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Ñòa naøo coù maáy phaùp phaàn Boà-ñeà? Ñaùp: Trong Vò chí Ñònh coù ba möôi saùu, tröø ra Hyû giaùc chi; trong Tónh löï thöù nhaát coù ñuû ba möôi baûy; Tónh löï trung gian vaø Tónh löï thöù ba- thöù tö ñeàu chæ coù ba möôi laêm, tröø ra Hyû gaíc chi vaø Chaùnh tö duy; Tónh löï thöù hai coù ba möôi saùu, tröø ra Chaùnh tö duy; ba Voâ saéc tröôùc coù ba möôi hai, tröø ra Hyû giaùc chi vaø Chaùnh tö duy-Chaùnh ngöõ-nghieäp-maïng; coõi Duïc vaø Höõu Ñaûnh ñeàu coù hai möôi hai, tröø ra Giaùc chi-Ñaïo chi bôûi vì chæ rieâng voâ laäu. Neáu tröôùc Giaùc chi maønoùi ñeán Ñaïo chi, thì coõi Duïc vaø Höõu Ñaûnh cuõng coù Ñaïo chi bôûi vì goàm chung

höõu laäu. Ñaõ noùi veà ñòa sôû y, hieän roõ ôû tröôùc maét nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Ñòa naøo coù maáy phaùp phaàn Boà-ñeà cuøng luùc hieän roõ tröôùc maét? Ñaùp: Trong Vò chí Ñònh coù ba möôi saùu phaùp phaàn Boà-ñeà, chæ coù ba möôi ba phaùp cuøng luùc hieän roõ tröôùc maét, tröø ra ba Nieäm truù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì boán Nieäm truù khaùc nhau veà sôû duyeân, haõy coøn khoâng coù hai loaïi cuøng luùc hieän roõ tröôùc maét, huoáng gì coù ba boán hay sao? Trong Tónh löï thöù nhaát coø duû ba möôi baûy, chæ coù ba möôi boán phaùp cuøng luùc hieän roõ tröôùc maét, tröø ra ba Nieäm truù. Tónh löï trung gian vaø Tónh löï thöù ba-thöù tö ñeàu coù ba möôi laêm, chæ coù ba möôi hai phaùp cuøng luùc hieän roõ tröôùc maét, tröø ra ba Nieäm truù. Tónh löï thöù hai coù ba möôi saùu, chæ coù ba möôi ba phaùp cuøng luùc hieän roõ tröôùc maét, tröø ra ba Nieäm truù. Ba Voâ saéc tröôùc coù ba möôi hai, chæ coù hai möôi chín phaùp cuøng luùc hieän roõ tröôùc maét, tröø ra ba Nieäm truù. Coõi Duïc vaø Höõu Ñaûnh coù hai möôi hai, chæ coù möôøi chín phaùp cuøng luùc hieän roõ tröôùc maét, tröø ra ba Nieäm truù. Phaàn coøn



laïi tuøy theo nghóa ñaõ noùi khoâng caàn phaûi phaân bieät veà Theå. Ñaõ noùi veà hieän roõ ôû tröôùc maét, töôùng xen taïp vaø khoâng xen taïp nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Trong ba möôi baûy phaùp phaàn Boà-ñeà naøy, caùc phaùp laø Giaùc chi cuõng laø Ñaïo chi chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù phaùp laø Giaùc chi chöù khoâng phaûi laø Ñaïo chi, ñoù laø Hyû-Khinh an vaø Xaû. 2. Coù phaùp laø Ñaïo chi chöù khoâng phaûi laø Giaùc chi, ñoù laø Chaùnh tö duy-Chaùnh ngöõ-Nghieäp-maïng. 3. Coù phaùp laø Giaùc chi cuõng laø Ñaïo chi, ñoù laø tröø ra Tín, coøn laïi caùc phaùp phaàn Boà-ñeà. 4. Coù phaùp khoâng phaûi laø Giaùc chi cuõng khoâng phaûi laø Ñaïo chi, ñoù laø Tín. Hoûi: Vì sao thieát laäp Hyû laøm Giaùc chi? Ñaùp: Nghóa thuaän vôùi giaùc ngoä laø nghóa cuûa Giaùc chi, Hyû thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy cho neân thieát laäp laøm Giaùc chi. Hoûi: Theá naøo laø Hyû thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy? Ñaùp: Bôûi vì trong Tu ñaïo thì chín phaåm-chín ñòa thöôøng xuyeân tu phaùp Giaùc thuø thaéng, Nhö Nhö ñoái vôùi Ñeá coù theå Giaùc ñuùng nhö thaät, nhö vaäy phaùt sinh phaùp Hyû thuø thaéng; Nhö Nhö sinh ra phaùp Hyû, nhö vaäy vaø nhö vaäy laïi vui thích ñoái vôùi Ñeá khôûi leân Giaùc ñuùng nhö thaät. Nhö ngöôøi ñaøo ñaát gaëp ñöôïc caùc vaät baùu, Nhö Nhö ñaøo ñaát nhö vaäy vaø nhö vaäy gaëp ñöôïc vaät baùu sinh loøng vui söôùng; Nhö Nhö gaëp ñöôïc vaät baùu sinh loøng vui söôùng, nhö vaäy vaø nhö vaäy laïi vui thích ñaøo ñaát. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Vì sao khoâng thieát laäp Hyû laøm Ñaïo chi? Ñaùp: Nghóa thuaän theo mong caàu höôùng veà laø nghóa cuûa Ñaïo chi, Hyû khoâng phaûi laø thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy cho neân khoâng thieát laäp laøm Ñaïo chi. Hoûi: Theá naøo laø Hyû khoâng thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy? Ñaùp: Nhö Nhö ñoái vôùi Ñeá phaùt sinh phaùp Hyû thuø thaéng, nhö vaäy vaø nhö vaäy vui vôùi an truù maø khoâng rôøi boû, cho neân ñoái vôùi mong caàu höôùng veà thì Hyû khoâng phaûi laø tuøy thuaän. Nhö ngöôøi treân ñöôøng ñi coù nhöõng ñieàu say ñaém thích thuù, ñoái vôùi nôi maø mình höôùng veà khoâng theå naøo nhanh choùng ñeán nôi ñöôïc. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: vì sao Khinh an vaø Xaû ñeàu thieát laäp laøm

Giaùc chi? Ñaùp: Nghóa thuaän vôùi giaùc ngoä laø nghóa cuûa Giaùc chi, Khinh an vaø

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 96 812

Xaû thuaän vôùi nghóa thuø thnaég aáy cho neân ñeàu thieát laäp laøm Giaùc chi. Hoûi: Theá naøo laø Khinh an vaø Xaû ñeàu thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy? Ñaùp: Nhôø vaøo söùc maïnh cuûa Khinh an chaám döùt caùc vieäc laøm truù trong Xaû bình ñaúng, thì ñaõ coù naêng löïc ñoái vôùi Ñeá khôûi leân Giaùc ñuùng nhö thaät, cho neân thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy. Hoûi: Vì sao Khinh an vaø Xaû khoâng thieát laäp laøm Ñaïo chi? Ñaùp: Nghóa thuaän vôùi mong caàu höôùng veà laø nghóa cuûa Ñaïo chi, Khinh an vaø Xaû khoâng phaûi laø thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy cho neân khoâng thieát laäp laøm Ñaïo chi. Hoûi: Theá naøo laø Khinh an vaø Xaû ñeàu thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy? Ñaùp: Nhôø vaøo söùc maïnh cuûa Khinh an chaám döùt caùc vieäc laøm truù trong Xaû bình ñaúng, thì ñaõ coù naêng löïc ñoái vôùi Ñeá khôûi leân Giaùc ñuùng nhö thaät, cho neân thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy. Hoûi: Vì sao Khinh an vaø Xaû khoâng thieát laäp laøm Ñaïo chi? Ñaùp: Nghóa thuaän vôùi mong caàu höôùng veà laø nghóa cuûa Ñaïo chi, Khinh an vaø Xaû khoâng phaûi laø thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy cho neân khoâng thieát laäp laøm Ñaïo chi. Hoûi: Theá naøo laø hai phaùp naøy khoâng thuaän vôùi nghóa thuø thaéng aáy? Ñaùp: Khinh an ngöøng mong caàu, Xaû khoâng thích höôùng veà, cuøng vôùi nghóa mong caàu höôùng veà luoân luoân traùi ngöôïc nhau; nhö ñi vaø ñöùng, nguû vaø thöùc luoân luoân traùi ngöôïc nhau, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Vì sao Chaùnh tö duy thieát laäp laøm Ñaïo chi chöù khoâng phaûi laø Giaùc chi? Ñaùp: Nghóa laø thuaän vôùi mong caàu höôùng veà laø nghóa cuûa Ñaïo chi, phaùp aáy thuùc ñaåy Chaùnh kieán mong caàu ra khoûi sinh töû nhanh choùng höôùng veà Nieát-baøn; nhö duøng roi ñaùnh traâu mau choùng coù nôi ñeán, cho neân thieát laäp laøm Ñaïo chi. caàu mong höôùng veà khoâng ngöøng nghæ laø Chaùnh tö duy Giaùc chi, nghóa an tónh khoâng thuaän vôùi nhau, nhöõng phaùp an tónh coù naêng löïc Giaùc ñuùng nhö thaät, vì theá cho neân khoâng thieát laäp Chaùnh tö duy laøm Giaùc chi. Hoûi: Vì sao Chaùnh ngöõ-nghieäp-maïng thieát laäp laøm Ñaïo chi chöù khoâng phaûi laø Giaùc chi? Ñaùp: Nghóa thuaän vôùi mong caàu höôùng veà laø nghóa cuûa Ñaïo chi, Chaùnh ngöõ-nghieäp-maïng nhö oå coát xe coù theå laøm thaønh baùnh xe Kieán ñaïo, nghóa thuaän vôùi mong caàu höôùng veà cho neân thieát laäp laøm Ñaïo chi.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 96 813

nghóa thuaän vôùi giaùc ngoä laø nghóa cuûa Giaùc chi, giaùc ngoä khoâng phaûi laø Saéc maø laø töông öng, coù sôû y, coù sôû duyeân, coù haønh töôùng, coù caûnh giaùc; Chaùnh ngöõ-maïng cuøng vôùi nhöõng loaïi aáy traùi ngöôïc nhau, cho neân khoâng thieát laäp laøm Giaùc chi. Hoûi: Vì sao Tín khoâng thieát laäp Giaùc chi vaø Ñaïo chi? Ñaùp: luùc môùi phaùt taâm thì taùc duïng cuûa Tín taêng cao, ñaõ tieán vaøo phaàn vò baäc Thaùnh thì tu Giaùc chi-Ñaïo chi, thôøi gian khoâng gioáng nhau cho neân khoâng thieát laäp caû hai. Laïi nöõa, caùc phaùp thanh tònh ñoái vôùi

phaåm thanh tònh, töôùng coù loaïi ñaày ñuû troïn veïn, coù loaïi khoâng ñaày ñuû troïn veïn. Ñaày ñuû troïn veïn, ñoù laø coù ñuû töôùng cuûa Caên-Löïc-Giaùc chi-Ñaïo chi, cuøng vôùi loaïi naøy traùi ngöôïc nhau goïi laø khoâng ñaày ñuû troïn veïn. Trong phaùp khoâng ñaày ñuû troïn veïn, coù töôùng Giaùc chi maø k coù töôùng Ñaïo chi, thì thieát laäp laøm Giaùc chi chöù khoâng phaûi laø Ñaïo chi, nhö Hyû-Khinh an vaø Xaû; coù töôùng Ñaïo chi maø khoâng coù töôùng Giaùc chi, thì thieát laäp laøm Ñaïo chi chöù khoâng phaûi laø Giaùc chi, nhö Chaùnh Ñaïo chi, nhö Nieäm-Ñònh-Tueä... Trong phaùp khoâng ñaày ñuû troïn veïn, khoâng coù töôùng Giaùc chi vaø Ñaïo chi, thì caû hai ñeàu khoâng thieát laäp, nhö Tín. Hoûi: Vì sao khoâng thieát laäp taâm laøm phaùp phaàn Boà-ñeà? Ñaùp: Bôûi vì taâm khoâng coù töôùng cuûa phaùp phaàn Boà-ñeà. Laïi nöõa, taâm ôû trong phaåm taïp nhieãm vaø thanh tònh ñeàu coù theá duïng baèng nhau, phaùp phaàn Boà-ñeà thì theá duïng chæ taêng ñoái vôùi phaåm thanh tònh, cho neân khoâng thieát laäp. Laïi nöõa, phaùp phaàn Boà-ñeà duyeân nhieàu vôùi coïng töôùng, taâm duyeân nhieàu vôùi töï töôùng, cho neân khoâng thieát laäp. Laïi nöõa, phaùp phaàn Boà-ñeà duyeân nhieàu vôùi coïng töôùng, taâm duyeân nhieàu vôùi töï töôùng, cho neân khoâng thieát laäp. Laïi nöõa, phaùp phaàn Boà-ñeà ñoái trò phieàn naõo, taát caû phieàn naõo ñeàu laø taâm sôû, cho neân coù theå ñoái trò cuõng khoâng phaûi laø taâm. Laïi nöõa, phaùp phaàn Boà-ñeà giuùp ñôõ cho Boà-ñeà, taâm vöông khoâng caàn phaûi giuùp ñôõ cho Giaùc, nhö vua khoâng coù nghóa giuùp ñôõ cho beà toâi. Laïi nöõa, taâm laøm cho sinh töû luaân chuyeån voâ cuøng voâ taän, phaùp phaàn Boà-ñeà coù theå ñoaïn döùt sinh töû, nghóa khoâng töông öng cho neân khoâng thieát laäp. Laïi nöõa, phaùp phaàn Boà-ñeà coù naêng löïc ñiueà phuïc taâm, nhöõng gì khoâng theå ñieàu phuïc thì coù theå ñieàu phuïc thaâu nhieáp. Nhöõng ngöôøi coù mong muoán laøm cho Ñònh töùc laø taâm, noùi taâm cuõng laø phaùp phaàn Boà-ñeà, ñieàu ñoù traùi vôùi lyù neân khoâng phaûi laø ôû ñaây baøn ñeán. Hoûi: Trong phaùp Ñaïi ñòa taïi sao thieát laäp Nieäm-Ñònh-Tueä-Thoï laøm phaùp phaàn phaân bieät? Ñaùp: Ba phaùp Nieäm-Ñònh-Tueä thuaän vôùi phaåm thanh tònh coù theá duïng taêng maïnh, phaùp phaàn Boà-ñeà cuõng laïi nhö vaäy, cho neân thaâu nhieáp



ba phaùp naøy; Thoï ôû trong phaåm taïp nhieãm vaø thanh tònh ñeàu coù theá duïng hôn haún, cho neân cuõng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà. Coù Sö khaùc noùi: Thoï ñoái vôùi taïp nhieãm tuy coù theá duïng hôn haún maø laøm söï lôïi ích cho phaåm thanh tònh, nhö gioøng Chieân-ñoà-la tuy thaáp heøn maø laøm vieäc lôïi ích cho gioøng hoï cao sang, cho neân cuõng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà. Töôûng-Tö-Xuùc-Duïc chæ taêng theá duïng ñoái vôùi phaåm taïp nhieãm, cho neân khoâng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà. Thaéng giaûi chæ taêng leân ñoái vôùi quaùn Giaû töôûng, phaùp phaàn Boà-ñeà thuaän vôùi quaùn chaân thaät, vì theá cho neân Thaéng giaûi khoâng phaûi laø do phaùp phaàn Boà-ñeà thaâu nhieáp. Coù Sö khaùc noùi: Phaùp phaàn Boà-ñeà chæ taêng leân ôû phaàn vò Hoïc, ñeán phaàn vò Voâ hoïc thì Thaéng giaûi môùi hôn haún, cho neân khoâng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà. Taùc yù ñoái vôùi caûnh laøm cho taâm phaùt sinh giaùc ngoä deã laïc

maát khoâng nhaát ñònh, phaùp phaàn Boà-ñeà khieán cho taâm truù trong phaùt sinh giaùc ngoä deã laïc maát khoâng nhaát ñònh, phaùp phaàn Boà-ñeà khieán cho taâm truù trong caûnh, nghóa khoâng töông öng cho neân cuõng khoâng thieát laäp. Coù Sö khaùc noùi: Luùc baét ñaàu choïn laáy caûnh thì löïc cuûa Taùc yù hôn haún, ñeán luùc caûnh noái tieáp nhau thì löïc aáy daàn daàn ít laïi, phaùp phaàn Boà- ñeà caàn phaûi choïn laáy caûnh roài traûi qua thôøi gian daøi môùi coù, nghóa khoâng töông öng cho neân cuõng khoâng thieát laäp. Hoûi: Vì sao ba Thoï ñeàu goàm chung voâ laäu, maø chæ thieát laäp Hyû laøm phaùp phaàn Boà-ñeà? Ñaùp: Bôûi vì Laïc thoï-Xaû thoï khoâng coù töôùng cuûa phaùp phaàn Boà-ñeà. Laïi nöõa, phaùp phaàn Boà-ñeà laø haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy, Laïc-Xaû thì chaäm chaïp keùm coûi, cho neân caû hai Thoï ñeàu khoâng thieát laäp. Laïi nöõa, Laïc thoï voâ laäu bò Laïc cuûa Khinh an laøm cho che laáp toån haïi, Xaû bò haønh Xaû laøm cho che laáp toån haïi, bôûi vì töôùng khoâng roõ raøng cho neân khoâng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà. Hoûi: Vì sao Taàm vaø Töù ñeàu goàm chung voâ laäu, maø chæ thieát laäp Taàm laøm phaùp phaàn Boà-ñeà? Ñaùp: Bôûi vì Töù khoâng coù töôùng aáy cho neân khoâng thieát laäp. Laïi nöõa, phaùp phaàn Boà-ñeà laø haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy, taùc duïng cuûa Töù beù nhoû yeáu keùm, cho neân khoâng thieát laäp. Laïi nöõa, taùc duïng cuûa Töù bò Taàm laøm cho che laáp toån haïi, taùc duïng cuûa Taàm chæ taêng leân ñoái vôùi söï thuùc ñaåy Chaùnh kieán, cho neân Töù khoâng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà. Hoûi: Trong phaùp Ñaïi thieän ñòa vì sao chæ thieát laäp boán loaïi Tín-



Tinh tieán-Khinh an-Xaû laøm phaùp phaàn Boà-ñeà? Ñaùp: Bôûi vì boán loaïi naøy thuaän vôùi Boà-ñeà maïnh hôn, cho neân chæ thieát laäp boán loaïi aáy laøm phaùp phaàn Boà-ñeà. Nghóa laø höôùng ñeán Boà-ñeà thì Tín laøm haøng ñaàu, saép phaùt khôûi caùc haïnh thì Tín laøm neàn taûng ñaàu tieân, cho neân thieát laäp Tín laøm phaùp phaàn Boà-ñeà; Tinh tieán thuùc ñaåy taát caû caùc haønh töôùng höôùng ñeán Boà-ñeà, laøm cho nhanh choùng höôùng veà Boà-ñeà cuûa ba Thöøa, cho neân cuõng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà; Khinh an ñieàu hoøa thích hôïp ñoái trò vôùi hoân traàm, giuùp ñôõ maïnh hôn cho phaåm Quaùn; haønh Xaû bình ñaúng ñoái trò vôùi traïo cöû, giuùp ñôõ maïnh hôn cho phaåm Chæ; trong phaùp phaàn Boà-ñeà laáy Chæ-Quaùn laøm chính, cho neân caû hai loaïi naøy ñeàu thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà. Saùu loaïi nhö Taøm Quyù... taûn maùc trong phaåm thieän tuy coù theá duïng hôn haún, maø theá duïng nhoû beù keùm coûi ñoái vôùi Ñònh thieän, cho neân khoâng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà, bôûi vì phaùp phaàn Boà-ñeà do Ñònh thieän thaâu nhieáp. Coù Sö khaùc noùi: Trong phaùp Ñaïi thieân ñòa, neáu nhöõng phaùp ñoái trò maïnh meõ-töï taùnh hôn hnaú thì thieát laäp laøm Giaùc phaàn, coøn laïi khoâng nhö vaäy. nhöõng phaùp ñoái trò maïnh meõ, nghóa laø töông öng vôùi taát caû taâm nhieãm oâ. Töï taùnh hôn haún, nghóa laø caùc haønh voán coù thuùc ñaåy phaùt khôûi caùc haønh giuùp ñôõ Chæ-Quaùn maïnh hôn. Tín-Tinh tieán-Khinh an vaø Xaû ñeàu coù ñuû hai nghóa. Saùu loaïi nhö Taøm-Quyù... khoâng coù ñuû hai nghóa, ñoù laø naêm loaïi nhö Taøm... thì hai nghóa ñeàu khoâng coù,

moät loaïi khoâng phoùng daät chæ thieáu töï taùnh hôn haún, cho neân khoâng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà. Hoûi: Vì sao hai phaùp vui möøng vaø chaùn ngaùn cuõng coù theå laø thieän, maø khoâng thieát laäp laøm phaùp phaàn Boà-ñeà? Ñaùp: Bôûi vì hai phaùp vui möøng vaø chaùn ngaùn khoâng coù naêng löïc duyeân vôùi khaép nôi, trong moät phaåm taâm khoâng cho pheùp cuøng luùc daáy khôûi, giuùp ñôõ cho Gíc khoâng phaûi laø hôn haún, vì theá cho neân khoâng thieát laäp. Hoûi: Vì sao trong taát caû caùc phaùp nhö saéc... chæ rieâng Voâ bieåu saéc laø coù thieát laäp Giaùc phaàn chöù khoâng phaûi laø phaùp khaùc? Ñaùp: Chaùnh ngöõ-nghieäp-maïng tuøy thuaän vôùi Thaùnh ñaïo, theá duïng chæ taêng leân cho neân thieát laäp Giaùc phaàn; phaùp khaùc thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng thieát laäp. Hoûi: Vì sao Thaùnh chuûng khoâng thieát laäp Giaùc phaàn? Ñaùp: Neáu ñoái vôùi chuùng taïi gia vaø xuaát gia, coù hai söï thuø thaéng thì thieát laäp laøm Giaùc phaàn: 1. Taâm mong moûi thuø thaéng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 96 816

2. Tieáp nhaän thöïc haønh thuø thaéng. Boán Thaùnh chuûng aáy ñoái vôùi chuùng xuaát gia coù hai söï thuø thaéng. Boán Thaùnh chuûng aáy ñoái vôùi chuùng xuaát gia coù hai söï thuø thaéng, ñoái vôùi chuùng taïi gia thì chæ coù moät söï thuø thaéng, ñoù laø coù taâm mong moûi maø khoâng coù nghóa tieáp nhaän thöïc haønh. Nhö Thieân Ñeá Thích ngoài ôû toøa ngoài baèng hoa baùu, coù möôøi hai Na-döõu-ña chö Thieân myõ nöõ luoân luoân vaây quanh mình, thöôøng coù saùu vaïn loaïi aâm nhaïc maø laøm cho vui veû, ñoái vôùi boán Thaùnh chuûng tuy coù taâm mong moûi chöù khoâng coù nghóa tieáp nhaän thöïc haønh. Coù Ñaïi quoác vöông nhö vua AÛnh Kieân..., caùc Ñaïi tröôûng giaû nhö Caáp-coâ-ñoäc... cuõng laïi nhö vaäy. Do ñoù, boán Thaùnh chuûng khoâng thieát laäp Giaùc phaàn. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ba Thaønh chuûng tröôùc laáy caên thieän khoâng tham ñeå laøm töï taùnh, Thaùnh chuûng thöù tö töùc laø Tinh tieán, bôûi vì vui vôùi ñoaïn tröø-vui vôùi tu taäp do Tinh tieán thaâu nhieáp. Hoaëc ñöa ra caùch noùi naøy: Thaùnh chuûng thöù tö cuõng laø Giaùc phaàn. Luaän giaû Phaân bieät thaønh laäp boán möôi moát phaùp phaàn Boà-ñeà, ñoù laø boán Thaùnh chuûng coïng vôùi ba möôi baûy. Bôûi vì khoâng hôïp lyù cho neân khoâng phaûi laø vaán ñeà baøn ñeán ôû ñaây. Trong luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi: "Theá naøo laø Nieäm giaùc chi? Ñoù laø ñeä töû baäc Thaùnh ñoái vôùi Khoå-Taäp-Dieät-Ñaïo, tö duy veà Khoå-Taäp-Dieät- Ñaïo, khôûi leân yù nieäm coù theå giuùp ñôõ Boà-ñeà, cho ñeán noùi roäng ra, laø Vò tri ñöông tri caên. Hoaëc laø nhöõng ngöôøi Hoïc thaáy roõ loãi laàm tai hoïa cuûa sinh töõ vaø lôïi ích thuø thaéng cuûa Nieát-baøn, khôûi leân yù nieäm coù theå giuùp ñôõ Boà-ñeà, cho ñeán noùi roäng ra, laø Dó tri caên. Hoaëc laø A-la-haùn quaùn saùt taâm giaûi thoaùt, khôûi leân yù nieäm coù theå giuùp ñôõ Boà-ñeà, cho ñeán noùi roäng ra, laø Cuï tri caên. Ñoù goïi laø Nieäm giaùc chi; cho ñeán xaû Giaùc chi, noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Theá naøo laø Chaùnh kieán? Ñoù laø ñeä töû baäc Thaùnh ñoái vôùi Khoå-taäp-Dieät-Ñaïo, tö duy veà Khoå-taäp-Dieät-Ñaïo, khôûi leân Traïch phaùp, cho ñeán noùi roäng ra, laø Vò tri ñöông tri caên. Hoaëc laø nhöõng ngöôøi Hoïc thaáy roõ loãi laàm tai hoïa cuûa sinh töû vaø lôïi ích thuø thaéng cuûa Nieát-baøn, khôûi leân Traïch phaùp, cho ñeán

noùi roäng ra, laø Dó tri caên. Hoaëc laø A-la- haùn quaùn saùt taâm giaûi thoaùt, khôûi leân Traïch phaùp, cho ñeán noùi roäng ra, laø Cuï tri caên. Ñoù goïi laø Chaùnh kieán; cho ñeán Chaùnh ñònh, noùi roäng ra cuõng nhö vaäy." Hoûi: Vì sao trong Giaùc chi noùi nhöõng lôøi nhö khôûi leân yù nieäm coù theå giuùp ñôõ Boà-ñeà..., maø trong Ñaïo chi khoâng noùi nhöõng lôøi nhö khôûi leân Traïch phaùp coù theå giuùp ñôõ Boà-ñeà...? Ñaùp: Neân noùi maø khoâng noùi ñeán thì neân bieát laø nghóa naøy coù khaùc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 96 817

Laïi nöõa, muoán laøm roõ veà caùch noùi khaùc-vaên töø khaùc, bôûi vì caùch noùi khaùc-vaên töø khaùc, cho neân ngöôøi noùi-ngöôøi tieáp thu ñeàu sinh taâm vui thích. Laïi nöõa, muoán laøm roõ hai chuûng loaïi-hai phöông thöùc-hai baäc caáp-hai böôùc chaân-hai ngoïn ñuoác-hai aùnh saùng-hai caûnh saéc-hai hình aûnh, cho neân noùi nhö vaäy. laïi nöõa, tröôùc ñaây noùi nhö vaäy: Taän trí-Voâ sinh trí goïi laø Boà-ñeà, trong phaàn vò Tu ñaïo thì nghóa cuûa Giaùc chi hieån baøy, gaàn vôùi Boà-ñeà cho neân noùi laø giuùp ñôõ Boà-ñeà, trong phaàn vò Kieán ñaïo thì nghóa cuûa Ñaïo chi hieån baøy, caùch xa Boà-ñeà cho neân khoâng noùi. Nhö trong kinh noùi: "Quaùn baát tònh cuøng luùc tu Nieäm Giaùc chi, döïa vaøo chaùn ngaùn-döïa vaøo lìa boû-döïa vaøo dieät tröù quay laïi höôùng veà vôùi Xaû, cho ñeán Xaû Giaùc chi noùi roäng ra cuõng nhö vaäy." Hoûi: Quaùn baát tònh laø höõu laäu, baûy Giaùc chi laø voâ laäu, taïi sao phaùp höõu laäu cuøng ñi vôùi phaùp voâ laäu? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Duøng quaùn baát tònh thaâu nhieáp cheá phuïc taâm aáy, laøm cho heát söùc ñieàu hoøa meàm moûng, coù khaû naêng chòu ñöïng roài khoâng giaùn ñoaïn coù theå khôûi leân Giaùc chi hieän roõ tröôùc maét, töø ñaây laïi coù theå khôûi leân quaùn baát tònh. Döïa vaøo nghóa nhö vaäy, cho neân noùi laø cuøng luùc." Nhö trong kinh noùi: "Caùc ñeä töû baäc Thaùnh, neáu duøng nhaát taâm laéng tai nghe phaùp, thì coù theå ñoaïn döùt naêm Caùi-tu taäp baûy Giaùc chi nhanh choùng laøm cho ñaày ñuû troïn veïn." Hoûi: Caàn phaûi do yù thöùc tu maø thaønh tueä coù theå ñoaïn tröø phieàn naõo, khoâng phaûi laø do naêm thöùc phaùt sinh ñöôïc nghe vaø suy nghó coù theå ñoaïn tröø phieàn naõo, laøm sao laïi noùi neáu duøng nhaát taâm laéng tai nghe phaùp thì coù theå ñoaïn döùt naêm Caùi? Ñaùp: Döïa vaøo nhaân laàn löôït chuyeån ñoåi cho neân noùi nhö vaäy. Ng- hóa laø Nhó thöùc hieän khoâng giaùn ñoaïn laøm cho phaùt sinh YÙ thöùc thieän, Yù thöùc thieän naøy khoâng giaùn ñoaïn laøm cho phaùt sinh Tueä do Vaên maø thaønh, Tueä do Vaên maø thaønh naøy khoâng giaùn ñoaïn laøm cho phaùt sinh Tueä do Tö maø thaønh, Tueä do Tö maø thaønh naøy khoâng giaùn ñoaïn laøm cho phaùt sinh Tueä do Tu maø thaønh, Tueä do Tu maø thaønh naøy tu taäp thuaàn thuïc coù naêng löïc ñoaïn döùt naêm Caùi, cho neân khoâng traùi vôùi lyù. Hoûi: Luùc ñoaïn döùt naêm caùi thì chöa coù theå tu baûy Giaùc chi ñaày ñuû troïn veïn, vì sao trong kinh noùi nhö vaäy: "Coù theå ñoaïn döùt naêm Caùi-tu taäp baûy Giaùc chi nhanh choùng laøm cho ñaày ñuû troïn veïn." Ñaùp: Luùc lìa nhieãm coõi Duïc thì goïi laø coù naêng löïc ñoaïn döùt naêm Caùi, luùc lìa nhieãm coõi Saéc thì goïi laø tu taäp baûy Giaùc chi, luùc lìa nhieãm coõi Voâ saéc thì goïi laø nhanh choùng laøm cho ñaày ñuû troïn veïn,

cho neân

khoâng coù gì sai. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Luùc lìa nhieãm coõi Duïc thì goïi laø coù naêng löïc ñoaïn döùt naêm Caùi, luùc lìa nhieãm coõi Voâ saéc thì goïi laø tu taäp baûy Giaùc chi nhanh choùng laøm cho ñaày ñuû troïn veïn. Ñaây laø noùi ñeán tröôùc vaø sau maø löôïc boû phaàn giöõa, cho neân khoâng coù gì sai. Laïi coù ngöôøi noùi: Luùc laø ñaïo voâ giaùn thì goïi laø coù naêng löïc ñoaïn döùt naêm Caùi, luùc laø ñaïo giaûi thoaùt thì goïi laø tu taäp baûy Giaùc chi nhanh choùng laøm cho ñaày ñuû troïn veïn, gaàn beân caïnh nhau cho neân noùi laø nhanh choùng.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*